

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119209259
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2119209259.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členov senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci navrhovateľky: Mgr. G. Y., nar. X. Z. XXXX, trvale bytom M.R. D. XXX/X, W., proti manželovi: W. Y., nar. XX. N. XXXX, trvale bytom M.R. D. XXX/X, W., o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva: U. Y., nar. X. S. XXXX, trvale bytom M.R. D. XXX/X, W., zast. procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Hlohovec, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 14P/65/2019-57 zo dňa 5. decembra 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výživného na maloletého na čas po rozvode **p o t v r d z u j e** .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č. k. 14P/65/2019-57 súd prvej inštancie I. manželstvo účastníkov uzatvorené dňa 2.10.1999 v Piešťanoch, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Piešťany, zväzok č. XXI, ročník 1999, str. 214, por. č. 151, rozviedol, II. maloletého U. Y., nar. X.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom oboch rodičov zaviazal zastupovať maloletého v bežných veciach a spravovať jeho majetok a zároveň otca (manžel, ktorý návrh nepodal) zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa vopred k rukám matky, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku, III. styk otca s maloletým neupravil a IV. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 18, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1, § 25 ods. 1, § 62 ods. 1 a 2, ods. 4 a 5 ZoR (zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „ZoR“), § 52 a § 58 C. m. p. (zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení účinnom od 1. júla 2016, ďalej len „C. m. p.“).

3. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že účastníci uzavreli manželstvo dňa 2.10.1999 v Piešťanoch. U oboch manželov ide o prvé manželstvo, obaja sú slovenskej národnosti. Z manželstva pochádzajú dve deti, t. č. už plnoletá G., nar. XX.X.XXXX a maloletý U., nar. X.XX.XXXX. Posledné spoločné bydlisko manželov bolo v W., kde v súčasnej dobe navrhovateľka aj naďalej býva. Manželstvo bolo usporiadané prvé dva roky manželstva, následne po osamostatnení sa od rodičov naďalej pretrvávali nezhody ohľadom výchovy detí a financií. Navrhovateľka bola manželom obmedzovaná v slobode prejavu, finančne naň odkázaná, čo jej aj manžel dával najavo, pociťovala psychický tlak. Neskôr dochádzalo aj k fyzickým útokom zo strany manžela, pretože si dovoľila vyjadriť svoj názor. Útoky sa stupňovali, navrhovateľka sa bála o svoj život kvôli vyhrážkam manžela zabitím a zaškrtením. Manžel

navrhovateľke bránil chodiť von, zamkýnal ju doma, bránil jej v spánku, bral jej veci, útočil aj na deti, kvôli čomu začala navrhovateľka podliehať alkoholu, manžel však nesúhlasil, aby išla na liečenie. Deti si situáciu v rodine všímali. Dcéra účastníkov je t. č. plnoletá, študentkou vysokej školy. Maloletý syn je študentom 1. ročníka Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej v Piešťanoch. So starostlivosťou o maloleté dieťa má mesačné výdavky bežného charakteru (strava v škole 30 eur, doprava do školy 30 eur mesačne, výdavky na oblečenie, školské pomôcky a stravu doma). Navrhovateľka dosahuje čistý mesačný príjem cca 600 eur, spláca hypotekárny úver vo výške 150 eur a spotrebný úver vo výške 250 eur mesačne, sú to spoločné úvery účastníkov. Navrhovateľka spolu s deťmi býva v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM, platí zálohu na elektrinu 35 eur, za televíziu 115 eur mesačne, platí za spotrebu vody. Na čas po rozvode manželstva žiadala zveriť maloletého U. do svojej osobnej starostlivosti a určiť otcovi výživné na dieťa vo výške 200 eur. Manžel bol zamestnaný v spoločnosti Bekaert Hlohovec, keď tento pracovný pomer bol ukončený z dôvodu, že dňa 12.9.2019 bol vzatý do väzby. Manžel bol uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 3Tp/90/2019-27 zo dňa 16.9.2019 vzatý do väzby (od 12.9.2019), pričom voči nemu bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby z dôvodu, že najmenej od roku 2015 do 12.9.2019 sa dlhodobo bezdôvodne a opakovane dopúšťal fyzického a psychického násillia voči svojej manželke G. Y. a svojej dcére G. Y.. Manžel dôvody návrhu navrhovateľky popieral.

4. Z takto vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre rozvod manželstva navrhovateľky a jej manžela. Navrhovateľka ako dôvody rozvratu manželstva uviedla predovšetkým manželovo správanie, keď už v počiatkoch vzniku manželstva mali nezhody kvôli výchove detí ako aj kvôli financiám. V navrhovateľke vyvolával jej manžel pocit odkázanosti, psychického nátlaku, ktorý postupne prerástol do fyzických útokov, keď manžel začal fyzicky útočiť nielen na navrhovateľku, ale aj na spoločné deti a hlavne na dcéru. Nevhodné správanie manžela voči navrhovateľke dosiahlo takú intenzitu, že to v nej dôvodne vzbudzovalo obavu o jej život, čo mal súd preukázané aj rozhodnutím súdu v trestnej veci vedenej na tunajšom súde, ktorým bol manžel navrhovateľky dňa 12.9.2019 vzatý do väzby, ktorá trvá doposiaľ a v ktorom boli opísané skutky, ktorých sa manžel dopúšťal dlhodobo, minimálne od roku 2015 na svojej manželke a dcére, keď takéto jeho správanie dosiahlo intenzitu fyzického a psychického týrania. Účastníci spolu riadne už dlhšiu dobu nežijú, ich vzťah je konfliktný, v dôsledku čoho navrhovateľka k manželovi stratila citový vzťah a nemá záujem na obnovení manželského spoluzitia. Súd dospel k záveru, že v tomto manželstve vznikol taký vážny rozvrat vzťahov medzi manželmi, ktorý odôvodňuje rozvod manželstva, keď ani jeden z nich už nemá záujem zotrvať v tomto vzťahu a obnoviť spoluzitie. Manžel s návrhom na rozvod manželstva súhlasil, a preto vzhľadom na dĺžku trvania tohto stavu, ako aj na intenzitu odcudzenia účastníkov, súd rozhodol tak, že manželstvo účastníkov konania rozviedol.

5. Pretože s konaním o rozvod manželstva je obligatórne spojené konania o výchove a výžive rodičov k maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva, súd zároveň rozhodol aj o zverení maloletého U. do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá nepretržite zabezpečuje starostlivosť oň a manžel proti zvereniu maloletého navrhovateľke nenamietal. Pri určení vyživovacej povinnosti súd vychádzal z príjmu navrhovateľka 600 eur a navrhovateľkou preukázaných mesačných výdavkov na maloletého ako aj domácnosť, v ktorej spolu s maloletým žije. U manžela, otca maloletého vychádzal z príjmu z pracovného pomeru v spoločnosti Bekaert Hlohovec, a.s., kde bol zamestnaný od 1.1.1999 do 7.10.2019, pričom pracovný pomer manžela bol ukončený dohodou, bez udania dôvodu. Priemerný čistý pracovný príjem otec z tohto pracovného pomeru dosahoval vo výške 1.047,83 eur. Manžel je od 12.9.2019 vo väzbe. Pracovný pomer, z ktorého mu tento príjem plynul, bol dohodou ukončený dňa 7.10.2019, čo bolo podľa úvahy súdu v priamej súvislosti so vzatím otca do väzby dňa 12.9.2019. Túto skutočnosť, ktorá bezprostredne predchádzala rozvriazaniu pracovného pomeru otca, z toho dôvodu súd považoval za bezdôvodné vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania zo strany otca, keď k ukončeniu pracovného pomeru a tým aj k tomu, že otec nemá príjem, z ktorého by platil riadne výživné, došlo jeho vlastným pričinením. Tým, že bol vzatý do väzby, pretože bolo voči nemu začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby sa vlastnou vinou pripravil o pracovný príjem, ktorý dovtedy dosahoval z pracovnej činnosti a z ktorého by mal možnosť platiť maloletému výživné v čase po rozvode manželstva. Súd pritom vychádzal nielen zo zákonných ustanovení, podľa ktorých majú deti právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, ale aj z ustálenej súdnej praxe pri rozhodovaní o výživnom na maloleté deti, v zmysle ktorej sa výživou povinný rodič má podieľať na výžive svojich detí sumou predstavujúcou 25 % - 30 % z jeho príjmu. V danom prípade ide o výživné určené v takomto rozpätí vzhľadom na príjem otca, keď súd zohľadnil jeho mesačný príjem dosiahnutý v pracovnom

pomere 1.047,83 eur, z ktorého 25 % predstavuje 261,96 eur. Súd však zohľadnil aj tú skutočnosť, že otec dieťaťa má vyživovaciú povinnosť aj voči t. č. už plnoletej dcére G., ktorá je študentkou 1. ročníka vysokej školy. Z toho dôvodu túto sumu predstavujúcu 25 % príjmu otca, primerane rozdelil na výživu oboch detí. Z uvedeného dôvodu otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 150 eur mesačne, pričom takáto suma spolu s prídavkami na dieťa, ktoré matka poberá, pokryje výdavky dieťaťa vzhľadom na jeho vek a potreby, keď výživné má mať predovšetkým spotrebný charakter. Súd neurčil výživné vo výške požadovanej matkou, a to 200 eur, keď matka súdu potreby dieťaťa v takej výške, ktorá by odôvodňovala určitý výživné v ňou požadovanej výške súdu nepreukázala.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 55 v spojení s § 58 C. m. p. tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie výlučne čo do výroku II. (v časti určenia výživného pre maloletého U.) podal včas odvolanie manžel, ktorý namieta súdom určenú výšku výživného. Poukazuje na to, že nie je v jeho možnostiach plniť si vyživovaciú povinnosť voči maloletému U. sumou 150 eur mesačne, a to kvôli trvaniu väzby, v dôsledku čoho nemá príjem. Poukazuje tiež na to, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov doposiaľ nebolo vyporiadané a celým spoločným majetok disponuje navrhovateľka. Prejavil vôľu prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne, ktorú mu poskytnú jeho rodičia (starí rodičia maloletého), pričom vzhľadom na dôchodkový vek nie sú schopní prispievať na výživu maloletého vyššou sumou.

8. K odvolaniu manžela sa vyjadriala navrhovateľka, ktorá naďalej zotrvala na navrhovanej sume výživného vo výške 200 eur mesačne. Manžel si stratu príjmu zavinil sám, a to protiprávnym konaním voči navrhovateľke a deťom. Manžel si dobrovoľne neplní vyživovaciú povinnosť na svoje deti, vyjadril sa, že radšej príde o prácu, ako by mal dať deťom čo i len cent. Navrhovateľka navyše sama spláca spoločne výdavky, na ktoré jej manžel ani čiastočne neprispieva. Zamestnávateľ manžela sa vyjadril, že tento je ochotný manžela kedykoľvek prijať späť do zamestnania po skončení väzby. V doplnení odvolania poukazuje na skreslený pohľad manžela, keď majú len jediný a to spoločný účet (v mínuse), ktorý je udržiavaný len z príjmov navrhovateľky. Platobnú kartu jej odobral manžel ešte pred vzatím do väzby, a to preto, aby s účtom nemohla disponovať a nemohla sa dostať k spoločným financiám. Poukazuje na dve spoločné pôžičky, ktoré musí navrhovateľka splácať sama. Manžel môže pracovať aj vo väzbe, má tiež možnosť využiť pomoc štátu pri platení výživného ako aj pomoc svojej rodiny (rodičov, brata a sestry). Poukazuje tiež na negatívne ovplyvňovanie syna U. manželovou rodinou ako aj podmienky, v ktorých vyrastal manžel spolu so svojimi súrodencami. Navrhovateľka poukázala na svoje príjmy a výdavky tak, že jej jediným príjmom je mzda vo výške 600 eur mesačne, mesačne uhrádza pôžičky vo výške 400 eur, poplatky za energie a doma vo výške 150-200 eur mesačne, televízia 70 eur mesačne, internet 120 eur ročne. Okrem toho platí dane za komunálny odpad za štyri osoby. Výdavky na syna predstavujú 30 eur strava v školskej jedálni, cestovné 35 eur, ako aj ďalšie platby, ktoré súvisia so stravovaním doma, ošatením, okuliarmi. Za takýchto okolností navrhovateľka nie je schopná zabezpečiť synovi primeranú životnú úroveň. Trvá na určení výživného tak, ako to navrhla v samotnom návrhu, a to vo výške 200 eur mesačne.

9. K odvolaniu manžela sa vyjadril aj procesný opatrovník, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť z dôvodu vecnej správnosti. Zníženie výživného nie je v záujme maloletého.

10. Manžel v replike poukazuje na to, že tvrdenie navrhovateľky o tom, aby za manžela uhrádzala výživné jeho rodina nemá právny základ. Počas manželstva zabezpečoval finančný chod rodiny manžel, navrhovateľka neodpracovala spolu ani 5 rokov a celkom štyrikrát absolvovala protialkoholické liečenie. Navrhuje, aby súd určil výživné na „samej spodnej hranici zákonnej sadzby“. Toho času je vo väzbe. Nie je v jeho možnostiach prispievať na výživu detí vyššou sumou.

11. Navrhovateľka v duplike poukazuje na tvrdenia manžela, ktorý jej sám listom z väzby oznámil hradenie výživného pre maloletého U. svojou rodinou. Nie je pravdou, že bola štyrikrát na protialkoholickom liečení, práve manžel jej liečbu v trvaní 10 týždňov sťažoval navádzaním na požitie alkoholu a častými telefonátmi. Manžela finančne podporuje jeho rodina aj vo väzbe, hradia mu každodenné telefonáty synovi, obhajcu, manžel uprednostnil výdavok za poisťku na motorku od brata pred plnením vyživovacej povinnosti. Nepravdivé sú aj tvrdenia o tom, že reálne neodpracovala viac ako 5 rokov. Počas trvania manželstva bola navrhovateľka po dobu 10 rokov na materskej dovolenke,

počas tejto pracovala v kancelárii u matky svojho manžela, čím prispievala na chod rodiny po finančnej stránke. Navrhovateľka sa starala o maloleté deti (ťažko chorého syna), domácnosť a zároveň sa starala o ťažko chorú starú matku, čo bolo zo strany manžela nedocenené. Toho času je riadne zamestnaná, v práci je hodnotená kladne, rovnako má navrhovateľka kladný vzťah k práci. Po smrti starej matky navrhovateľka nadobudla dedičstvo vo výške 35.000 eur, ktoré investovala do zveľadenia spoločného majetku, urovanie dlhov, zveľadenie rodinného domu, dovolenky pri mori. Obe deti vyžadovali zvýšenú starostlivosť pre poruchy učenia, o deti sa príkladne starala a aj napriek hendikepu dosahovali v škole výborné výsledky. Manžel navrhovateľke vyčítal, že je doma, nevedel starostlivosť o deti, domácnosť, chorú starú matku oceniť, sám však navrhovateľke nepomáhal a vyjadril sa, že jemu vyhovuje, že navrhovateľka je doma a o všetko sa postará. K tvrdeniu o tom, že manžel mal dve zamestnania uviedla, že manžel okrem práce chodil vypomáhať svojmu priateľovi a finančné prostriedky z tejto pomoci utratil na svoj koníček - motorku. Navrhovateľka pracuje nadčasy, aby mohla zabezpečiť chod domácnosti a všetky výdavky spojené so starostlivosťou o deti, zníženie výživného nie je v najlepšom záujme maloletého U..

12. Manžel vo vyjadrení k duplike navrhovateľky popiera tvrdenia navrhovateľky o prisľúbenej finančnej pomoci jeho rodiny. Potvrdil to, že mu rodina finančne pomáha počas obdobia, kedy je vo väzbe. Výživné bude uhrádzať, avšak nie tak, ako ho určila navrhovateľka, ale podľa rozhodnutia súdu. Ohľadom finančných prostriedkov z dedičstva 35.000 eur dodnes nevie, ako bolo so sumou naložené. K tvrdeniam navrhovateľky o tom, ako sa starala o deti a domácnosť poukazuje na to, že ide o samozrejmu vec, ktorá vyplýva z povinností úlohy matky. Výdavky na manželov koníček - motorku, nijako neovplyvňoval chod rodiny.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C. s. p.), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou - otcom plnoletého dieťaťa (§ 355 a § 357 C. s. p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 65 C. m. p.), pretože konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 C. s. p.), pričom dospel k záveru, že odvolanie v napadnutej časti výživného nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

14. Pokiaľ ide o zisťovanie rozhodujúcich skutočností právne významných pre posúdenie určenia výšky výživného povinného rodiča (otca, ako manžela, ktorý návrh nepodal) na maloleté dieťa ako oprávneného z vyživovacej povinnosti, treba uviesť, že súd prvej inštancie v tomto smere vykonal dostatočné dokazovanie zamerané na zistenie skutkového stavu, skutkové zistenia na základe vykonaného dokazovania dôsledne vyhodnotil, svoje rozhodnutie aj náležite v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. odôvodnil. Keďže sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 387 ods. 2 C. s. p. dodáva:

15. Predmetom prvoinštančného konania pod sp. zn. 14P/65/2019 je návrh navrhovateľky proti manželovi, ktorý návrh nepodal o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, U. Y., nar. X.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že manželstvo účastníkov rozviedol (výrok I.), maloletého U. zveril na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, oboch rodičov zaviazal zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 150 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok II.), styk otca s maloletým neupravil (výrok III.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.).

16. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na odvolacie dôvody manžela, ktorý návrh nepodal je preskúmanie správnosti a postupu súdu prvej inštancie, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 150 eur mesačne (výrok II.) dôvodiac tým, že nie je v možnostiach otca prispievať na výživu maloletého takto určenou sumou, pretože otec je vo väzbe.

17. Podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

18. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (2). Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (3). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (5).

19. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Konkrétna výška výživného je teda ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávnenej, jednak na strane výživou povinnej osoby. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu, pričom sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu jeho prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Na strane povinnej osoby sa skúmajú jej schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet vyživovaných osôb, výška takéhoto výživného a pod.

20. Manžel, ktorý návrh nepodal svoju neschopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletému U. v súdom určenej výške (150 eur) odvodzoval od skutočnosti, že v čase podania odvolania ako aj samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie bol vo väzbe, preto nedosahoval žiaden príjem. Okrem uvedeného nenamietal žiadnymi relevantnými skutočnosťami, ktoré by eventuálne mohli podporiť záver o tom, že nie je objektívne spôsobilý plniť si vyživovaciu povinnosť. S takýmito argumentami sa odvolací súd nemôže stotožniť, rovnako ako sa s nimi nestotožnil ani súd prvej inštancie.

21. Z úradnej činnosti odvolacieho súdu bolo zistené, že uznesením vyšetrovateľa Kriminálnej polície, Okresného riaditeľstva PZ v Trnave, č. ČVS:ORP 129/2-VYS-TT-2019 z 12.9.2019 bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenia obvinenému W. Y. (manželovi, ktorý návrh nepodal), a to pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopúšťať na svojej manželke (navrhovateľke) ako aj dcére, a to po dobu najmenej od roku 2015. Uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 3Tp/90/2019-27 zo 16.9.2019, právoplatným dňa 9.10.2019 bol manžel vzatý do väzby, a to z dôvodu že by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti (§ 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku).

22. Uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/20/2020 zo dňa 24.6.2020 bol manžel, ktorý návrh nepodal (už v procesnom postavení obžalovaného) prepustený z väzby na slobodu za súčasného nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a tiež uloženia primeraných povinností a obmedzení (§ 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku v spojení s § 82 ods. 1 Trestného poriadku). Proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava, o ktorej rozhodol tunajší odvolací súd uznesením č. k. 3Tos/129/2020-540 tak, že sťažnosť zamietol (§ 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku).

23. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obžalovaný už nie je vo väzbe, t. č. je voči nemu vedené trestné konanie na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 6T/20/2020, ktoré nebolo doposiaľ právoplatne skončené. Obžalovaný (manžel, ktorý návrh nepodal) je toho času na slobode, preto de facto odpadol dôvod, ktorým odôvodňoval svoj nesúhlas s určenou výškou výživného. Aj napriek tomu však odvolací súd poukazuje na to, že ak sa rodič úmyselným konaním pripravil o objektívnu možnosť platiť výživné, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu dieťaťa. Preto jeho vyživovacia povinnosť bude trvať aj keď je vo výkone trestu odňatia slobody, eventuálne vo väzbe.

24. V zmysle čl. 32 ods. 4 Listiny (ústavný zákon č. 23/1991 Zb. ústavný zákon, ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky) je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa potom zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento ústavne zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie materiálnej a nemateriálnej povahy na to, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti vedúce k jeho uplatneniu sa v spoločnosti. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti ku svojim deťom podľa kritérií uvedených v ustanovení § 62 ods. 2 ZR, pričom je povinnosťou súdu pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti u každého z rodičov prihliadnuť na to kto sa osobne stará o svoje deti, pričom tento podiel osobnej starostlivosti by sa mal vždy zohľadniť pri posudzovaní rozsahu vyživovacej povinnosti u každého z rodičov osobitne, v závislosti od veku a vyspelosti dieťaťa (napr. u dieťaťa vo veku do troch rokov rodič vykonávajúci osobnú starostlivosť o dieťa bežne kompenzuje takouto celodennou starostlivosťou o dieťa výživné na takéto dieťa v rozsahu až 80 % výživného, ktoré by inak podľa vyššie uvedených zásad mal plniť finančne).

25. V tejto súvislosti potom možno uzavrieť, že ak sa rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba zbavil objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu (§ 62 a 75 ZR), nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa čl. 32 ods. 4 Listiny má základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie (porovnaj Nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 1181/07).

26. K vyššie uvedenému je však potrebné dodať, že skutočnosť, že výživou povinný rodič sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody sama osebe nezabavuje súd povinnosti dôsledne zistiť osobné a majetkové pomery takejto osoby ako aj jej možnosti a schopnosti prispievať na výživu výživnou oprávnenej osoby (a to spôsobom uvedeným vyššie) a jednoznačne ustáliť konkrétnu výšku príjmu, dosiahnutie ktorej je v jej možnostiach a schopnostiach a až z takto ustálenej výšky príjmu ďalej pri určení rozsahu jej vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu vychádzať. Práve preto, aj napriek tomu, že v skutočnosti odpadol jediný odvolací dôvod, ktorý uplatnil manžel ako povinný z vyživovacej povinnosti odvolací súd preskúmal odôvodnenosť súdom prvej inštancie určenej výšky výživného.

27. Ustálenie konkrétnej výšky príjmu, dosiahnutie ktorého je v možnostiach a schopnostiach povinného rodiča je dôležité najmä z toho dôvodu, že v zmysle ustálenej súdnej praxe má vo všeobecnosti výživné (na všetky výživou oprávnené osoby) zo strany výživou povinného rodiča predstavovať 20 % až 30 % zo sumy jeho čistého príjmu (a to či už skutočne dosahovaného príjmu alebo príjmu, ktorý je podľa názoru súdu schopný dosahovať), pričom však pravdaže v každom konkrétnom prípade je potrebné zohľadniť skutočné možnosti a schopnosti každého z rodičov a skutočné odôvodnené potreby posudzovaného dieťaťa.

28. Odvolací súd (tak ako konštatoval súd prvej inštancie) má za to, že ukončenie pracovného pomeru manžela so spoločnosťou Bekaert Hlohovec, a.s., v ktorej bol zamestnaný od 1.11.1999 až do 7.10.2019, došlo práve jeho zavinením tým, že bol vzatý do väzby. Tento dôvod súd správne vyhodnotil tak, že išlo o dôvod, keď sa otec ako povinný z vyživovacej povinnosti bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania. Preto bolo potrebné vychádzať z príjmu, ktorý v tomto zamestnaní dosahoval. Z oznámenia spoločnosti Bekaert Hlohovec, a.s. (č.l. 50-51 spisu) vyplýva, že manžel dosahoval v období 11/2018-10/2019 (t. j. v období takmer 12 mesiacov pre ukončením pracovného pomeru) priemerný mesačný príjem vo výške 1.047,83 eur. Rozmedzie 20 % - 30 % čistého príjmu potom predstavuje suma 209,56 eur - 314,34 eur, z ktorej musí súd pri určení vyživovacej povinnosti vychádzať, a to na všetky výživou odkázané deti. V tomto prípade má manžel vyživovaciu povinnosť nielen k maloletému U., nar. X.XX.XXXX, ale aj k plnoletej dcére G., nar. XX.X.XXXX, a teda pomerne ju rozdeliť medzi dve výživou odkázané deti.

29. Výdavky súvisiace so starostlivosťou o maloletého U. matka vyčíslila sumou 30 eur mesačne (strava v školskom zariadení), 30 eur mesačne (doprava do školy) ako aj ďalšie výdavky spojené s bývaním, stravovaním a výdavkami bežného charakteru, ktoré bližšie nešpecifikovala. Matka dosahuje príjem vo výške 600 eur mesačne, t. č. spláca dve pôžičky vo výške cca 400 eur, plyn 35 eur mesačne, televízia 115 eur, komunálny odpad 102,20 eur ročne na 4 osoby, ďalšie výdavky nešpecifikovala. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca (sama odvolanie nepodala, t. j. neodvolala sa voči súdom určenej výške výživného)

zotrvala na svojom pôvodnom návrhu výšky výživného v sume 200 eur ma maloletého U.. Súd sa s takouto výškou nemohol stotožniť, jednak preto, že manžel, ktorý návrh nepodal (otec maloletého) má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči plnoletej G., pričom vyživovacie povinnosti voči všetkým deťom sú si rovné. Súd musel nechať priestor nielen na plnenie si vyživovacej povinnosti voči plnoletej dcére, ale aj pre prípad budúceho zvýšenie, keď sa výdavky spojené so starostlivosťou maloletého v budúcnosti úmerne zvýšia. Navyše, matka nekonkretizovala aj napriek výzve súdu aké ďalšie výdavky (nad rámec bežných) má v spojení so starostlivosťou o maloletého U.. Nebolo možné preto jej návrhu vyhovieť.

30. Práve pre vyššie uvedené potom suma 150 eur ako bežné výživné pre maloletého U. zodpovedá jeho aktuálnym potrebám a tiež možnostiam a schopnostiam povinného otca.

31. Nad rámec odôvodnenia odvolací súd dáva manželovi, ktorý návrh nepodal do pozornosti to, že starostlivosť o rodinu (a nepochybne aj o svoje deti) nespočíva len v hmotnom, tzv. finančnom zabezpečení, ale aj v osobnej starostlivosti jedného z manželov o rodinu, domácnosť, deti. Osobná starostlivosť je postavená na roveň tej hmotnej, preto to, že navrhovateľka bola dlhšiu dobu nezamestnaná práve z dôvodu zabezpečovania potrieb rodiny jej osobnou starostlivosťou nemožno zľahčovať, prípadne akýmkoľvek spôsobom negovať tým, že ide o povinnosť vyplývajúcu z role matky. O to viac, keď sa starala o deti s nepriaznivým zdravotným stavom, za súčasnej osobnej starostlivosti o ďalšieho ťažko chorého člena rodiny (stará matka navrhovateľky).

32. Na ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní ako aj vyjadreniach (okolnosti spolužitia účastníkov, protialkoholické liečenie, dôvody rozpadu manželstva, finančné možnosti rodiny manžela) odvolací súd nebude reagovať, nakoľko tieto nie sú pre určenie výšky výživného relevantné. Navyše, t. č. prebieha v trestnej veci manžela ako obžalovaného (vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona) konanie na Okresnom súde Trnava, kde budú môcť obaja účastníci prezentovať nepriaznivé okolnosti spolužitia.

33. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného uzavrel, že v preskúmvanej veci ani odvolacie argumenty povinného otca neboli spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozhodnutia, pretože závery súdu prvej inštancie, ku ktorým dospel vyhodnotením vykonaných dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, sú správne. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

34. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C. m. p. v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 a 2 C. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 C. m. p.). Každý z účastníkov si teda tieto trovy znáša sám.

35. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).